

การมีส่วนร่วมของราษฎรในการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ และการพึงพิงป่าชุมชน บ้านหนองรี ตำบลท่าตะคร้อ อำเภอหนองหญ้าปล้อง จังหวัดเพชรบุรี

นางสาวปัทมาพร ผ่องสุขสวัสดิ์ *

นักวิชาการป่าไม้ 4

บทคัดย่อ

การจัดการป่าชุมชนจะสัมฤทธิ์ผลไม่ได้หากปราศจากการมีส่วนร่วมของราษฎรผู้เป็นเจ้าของป่าชุมชน ซึ่งเป็นผู้พึงพิงและบริหารจัดการโดยชุมชน และเพื่อชุมชน การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อทราบข้อมูลพื้นฐาน สภาพเศรษฐกิจ-สังคม การใช้ประโยชน์ที่ดินและทรัพยากรธรรมชาติ และปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของราษฎรในการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ และการพึงพิงป่าชุมชนบ้านหนองรี ตำบลท่าตะคร้อ อำเภอหนองหญ้าปล้อง จังหวัดเพชรบุรี เก็บรวบรวมข้อมูลจากข้อมูลทุติยภูมิและปฐมภูมิ โดยสร้างแบบสอบถามสัมภาษณ์ราษฎรครัวเรือนตัวอย่าง 98 ครัวเรือน ใช้วิธีการทางสถิติในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าสูงสุด-ต่ำสุด และค่า Chi-square กำหนดระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 ผลการศึกษาพบว่า ราษฎรครัวเรือนตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศชาย ร้อยละ 50.8 อายุเฉลี่ย 41 ปี ส่วนใหญ่มีการศึกษาในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-4 ร้อยละ 28.6 รายได้เฉลี่ยต่อครัวเรือน 45,633.65 บาทต่อปี ทรัพยากรป่าไม้ที่เก็บหาและหาซื้อมาใช้ประโยชน์ ได้แก่ พืชผักป่า ผลไม้ป่า เห็ด หน่อไม้ สัตว์ป่า ไม้ ราษฎรครัวเรือนส่วนใหญ่เป็นสมาชิกกลุ่มอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ ร้อยละ 36.1 มีการรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ จากสื่อวิทยุ โทรทัศน์ ร้อยละ 71.4 และมีความคาดหวังว่าการมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ จะทำให้ทรัพยากรป่าไม้คงอยู่ตลอดไป ร้อยละ 80.6 สำหรับปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ได้แก่ เพศ ระดับการศึกษา การรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ และการเป็นสมาชิกกลุ่มต่างๆ ปัจจัยที่มีผลต่อการพึงพิงป่าชุมชนบ้านหนองรี ได้แก่ เพศ ระดับการศึกษา รายได้ และจำนวนสมาชิกในครัวเรือน ดังนั้น การอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้และการพึงพิงป่าชุมชนให้เกิดความยั่งยืนนั้น จำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องมุ่งเน้นส่งเสริมประชาสัมพันธ์ให้ความรู้เกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ และการใช้ประโยชน์ทรัพยากรป่าไม้ตามหลักการอนุรักษ์ให้แก่ราษฎร เพื่อนำไปประกอบการอนุรักษ์ทรัพยากรในพื้นที่และจัดการป่าชุมชนของหมู่บ้านต่อไป

* ฝ่ายจัดการป่าชุมชน สำนักงานป่าไม้จังหวัดเพชรบุรี กรมป่าไม้